

Ingrid Noll

ZEHİR
DOLABI

roman

♥
CAN

Almanca aslından çeviren
AYŞE SELEN

Ingrid Noll
ZEHİR DOLABI

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni : İlknur Özdemir
Yayına Hazırlayan : Yeşim Tükel
Dizgi : Serap Kılıç
Düzelti : Fulya Tükel
Montaj : Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni : Semih Özcan

İç Baskı : Özal Basımevi
Kapak Baskı : Çetin Ofset
Cilt : Ze Ciltevi

Kapaktaki Resim : George Simhoni

1. basım : 2002

ISBN 975-07-0173-9

© 1994 Diogenes Verlag AG Zürich / Akcalı Telif Hakları Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Ingrid Noll ZEHİR DOLABI

ROMAN

Almanca aslından çeviren
AYŞE SELEN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
Die Apothekerin

**INGRID NOLL'UN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

SOĞUKTUR AKŞAM RÜZGÂRI / *roman*
ZEHİR DOLABI / *roman*

1935 yılında Şanghay'da doğan *Ingrid Noll* Bonn'da Alman edebiyatı ile sanat tarihi öğrenimini gördü. 1959'da öğrenimini yarıda keserek bir doktorla evlendi. Ev kadınıyken önceleri mutlu sonla biten çocuk hikâyeleri kaleme alan *Noll* sonraları cinayet konusuna yöneldi. daha ilk romanı *Der Hahn ist tot* ile hem yurtiçinde hem de yurtdışında dikkatleri çekti. *Die Häupter Meiner Lieben* ile Glauser Ödülünü alan yazar *Zehir Dolabı*'ndan sonra Almanya'nın en iyi kadın polisiye yazarı seçildi. Romanlarında cinsi öğelerle kara mizahı, psikolojiyi ve derin bir hayat ve insan tecrübesini birleştiren ve Almanya'da yaşayan *Noll*'un üç çocuğu var.

Gregor için

1

Aile içindeki ‘var olan para hakkında konuşulmaz’ ilkesi ve açıklanamaz bir kendini beğenmişlik dışında anneme atasından, dedesinden mal mülk kalmamış. Annem, babamın tersine başkalarına genellikle aşırı saygılı davranan biriydi; ancak babamın yokluğunda zaman zaman acımasız bir zorbaya dönüşebiliyordu. Biz çocuklar bunu, babam belli bir nedene dayanmaksızın et yemeye bir son verip vejetaryen olduğunda ve vejetaryenliği aile içinde kendine misyon edindiğinde anladık. Ama hem gelişmemiz açısından yararlı olduğunu düşündüğünden hem de bize acıdığından biraz sosis, pazar günleri yumurta ya da üstüne domates sosu dökülmüş kıyma kırıntıları yememize izin verirdi.

Öteki ev kadınları öğleden sonra saat dörtte bir fincan kahve içerlerken bizim şişman, kısa boylu annemiz kendine, bana ve erkek kardeşime gerçek bir et ziyafeti hazırlardı. Onunla birlikte çete oluşturduğumuz yegâne durum buydu ve bu durum bize iğrenç bir zevk verirdi.

Babam eve dönmeden önce tıpkı bir cinayetin izlerini silercesine et kalıntıları ve artıkları özenle topladı.

nırdı. İşlediğimiz suçun kanıtları olan kemikler, sosis zarları ve ayıklanmış yağ parçaları, kokular ve de yağlı tabaklar yok edilirdi. Dişler fırçalanır, çöp kutusu boşaltılır ve mutfağa limon kokusu sıkılarak eski masum duruma geri dönülürdü.

Ama ben aslında babamın kızıydım ve et konusundaki sadakatsizliğim canımı sıkıyordu. Bu durum çocukluğumun en büyük travmasından bir yıl önce değişmemiş olsaydı, kendimi suçlu hissedecektim.

Para söz konusu olduğunda babam da büyük laflar etmekten hoşlanırdı. Paranın pis kokmadığını ve sokakta da bulunmadığını, üstelik dünyaya hükmettiğini, ama insanı mutlu etmediğini oldukça erken yaşlarda öğrendik. Babam genellikle şöyle mırıldanırdı: “Para, konuşulacak konu değildir.” Parayı canı nasıl isterse, öyle harcardı; kardeşim on bir yaşındayken piyano çalmak isteyince, bu isteği ikiletmedi ve kardeşim yalnızca sekiz ay boyunca tıngırdatmış olduğu halde bugün hâlâ annemle babamın oturma odasının yarısını kaplayan bir kuyruklu piyano satın aldı. Öte yandan babam, cep harçlığımla gönyeler, fosforlu kalemler, saç tokaları ve tenis ayakkabıları almam konusunda ısrar ederdi. Annem bile kocasının ne kadar kazandığını bilmez, ancak gelir düzeyinin çok yüksek olduğu varsayımıyla hareket ederdi. Bizde para konuşulacak konu olmadığından isteklerini ancak örtülü biçimde dile getirmek zorundaydı. Okuldan mezun olduğumda babam bana küçük bir araba hediye etti, ancak arabayı isteyen aslında kardeşimdi.

Daha çok küçükken, anne baba sevgisinin kazanılan başarılarla satın alınabileceğini öğrenmiştim. Annemle babam getirdiğim iyi karnelerle, çalışkanlığım ve ev kadını olarak elde ettiğim ilk başarılarla gurur duyarlardı.

Başımda hasır şapka ve elimde sulama kovasıyla bahçıvanlık yaparken çekilmiş fotoğraflarım vardır.

Babam, üzerimde büyük, kareli bir önlükle çeşitli pastaları, çörekleri diş macunuyla süsleyen aşçı kılığında ve hatta hastabakıcı kılığında da fotoğraflarımı çekmişti: Bütün bebekler ve oyuncak ayılar yatağımın üzerinde yatıyorlardı, kırık uzuvları tuvalet kâğıdından dev sargılarla sarılmıştı. Bazıları kızamık çıkarıyordu, kırmızı tebeşirle yüzlerine kırmızı kırmızı noktalar yapmıştım. Bu hastabakıcı sendromunun annemle babam arasında tek bir kere görüş ayrılığına yol açtığını hatırlıyorum: ölümü üzerinden uzunca bir süre geçmiş olan bir köstebeğe tutkuyla suni teneffüs yaptırdığım zaman.

O zamanlar ailenin biricik kızı olduğumu sanıyordum: küçük başörtüleri takmaya hiç karşı koymayan, çalışkan, sevimli bir kız çocuğu. Okula başladığımda da benimle ilgili hiçbir beklentiyi boşa çıkarmadım; daha sonraları özellikle doğa bilimleri konusuna meraklı ilginç bir öğrenciydim. On yaşındayken çeşitli bitkileri toplar, kurutur ve kendime kurutulmuş bitki koleksiyonu yapardım. Ben ve sahip olduğum her şey temiz ve düzenli olmalıydı, odam örnek gösterilecek kadar derli topluydu; oyun arkadaşlarımı bana benzeyen kızlar arasından seçerdim; bodrumdaki solucan yetiştirme çiftliğim istiflenmiş elmalarla tümüyle hijyenik biçimde korunurdu.

Lisedeyken salt başarılı olmaya odaklanan davranışlarım sınıf arkadaşlarımın sevgisini kazanmamı asla sağlamadı. Ders kitaplarındaki önemli cümlelerin üstünü, cetvel koyup sarı fosforlu kalemle çizme özelliğim alaya alınırdı: Aşırı hırstan dolayı sararıp solduğumdan söz ederlerdi sınıf arkadaşlarım. Kız arkadaşlar edinmek için boşuna uğraştım durdum. Öğretmenlerin bana sürekli sevgi göstermeleri ise durumu daha da kötüleştirmekten başka bir işe yaramazdı.

Olay, on iki yaşımıdayken oldu. Kısa teneffüslerin birinde öğretmen sınıftan çıkmış, ben de koşu koşu

tuvalete gitmiştim; sinirden tuvalete çok sık gidiyordum. Sınıfa döndüm, ama kapı açılmıyordu. En az bir düzine çocuk kapının öteki tarafına dayanmışlardı, bastırılmaya çalışılan fısıltılar ve kıkırdamalar duyuluyordu. Aslında çabuk telaşlanan biri değilimdir, ama o yağmurlu ocak gününde zaten bütün öğle öncesi sıkıcı geçmişti ve ben artık gözyaşlarıma engel olamayacak duruma gelmiştim. Bütün gücümle, beni ötekilerden ayıran gri boyalı, üzeri çizik dolu tahta kapıya yüklen dim. Oysa ders birkaç dakika sonra başlayacaktı, zilin çalmasını beklemem yeterliydi, böylece öğretmen sınıfa girdiğinde hepsi en masum suratlarını takınarak yerlerine geçeceklerdi. Ama ben durumu fazlasıyla ciddiye almış ve harekete geçmiştim.

Kapı, sanki daha önce kimse arkasına dayanmamış gibi birdenbire açıldı ve ben eşikten mermi gibi uçtum. Elimdeki pirinç kapı kulpunun şiddetle bir şeye çarptığını hissettim, sonra da yeşil muşamba kaplı zemine gürültüyle düştüm, tam o sırada öğretmen sınıfa girdi. Düşmanlarım sıralarında kıpırdaşıp duruyorlardı.

Doğaldır ki sorguya çekildim. Hiçbir şey anlatmadım, gammazlık asla affedilmezdi. Bir süre sonra sınıftakiler yatıştı, ama çocuklardan biri eksikti. “Axel dışarı çıktı,” dedi sıra arkadaşım. Öğretmen, durumu araştırması için dışarıya birini gönderdi, ama giden eli boş döndü. Bunun üzerine öğretmen koridora çıktı, Axel’e seslendi, hatta erkekler tuvaletine bile baktı ve olması gerektiği gibi sınıfa geri döndü. Sonunda sınıftan biri, Axel’in onu suçlayacağımdan korkarak eve gitmiş olabileceğini söyledi. Axel okulu her fırsatta astığı için bu söylenenler inandırıcı geldi.

Dört saat sonra Axel bulundu. Otopsi sonucunda, kapı kulpunu bütün gücümle onun kafasına vurmuş olduğum anlaşıldı. Ötekiler birdenbire kapıdan çekildikleri sırada Axel anahtar deliğinden bakıyormuş. Herhalde cezalandırılmaktan korktuğu ve başındaki

şiddetli ağrı nedeniyle canı yandığı için harita odasına saklanmış. Orada beyin kanamasından ölmüş.

Polis, ayrıntılarını hatırlamadığım bir soruşturma yaptı. Sırama az çok imzasız pusulalar bırakılmaya başlandığında annemle babam okulumu değiştirmeye karar verdiler. Mavi çizgili defterden koparılmış kâğıt parçalarında KATİL yazıyordu.

Babam bazen sonsuz bir yorgunluğa dalmış yaşlı gözleriyle uzun uzun bana bakardı.

Beni o okuldan aldıktan sonra bir kız lisesine verdiler, ben de kısa zamanda uyum sağlayıp uslu bir öğrenci oldum. İlkem, ne olursa olsun dikkat çekmemekti. Kimse bana düşmanca davranmıyordu; Axel cinayetinin söylentisi yayılmamıştı, çünkü yeni okulum başka bir mahalledeydi. Biraz sıkıcı örnek bir öğrenciden başka bir şey değildim ve bundan da hoşnuttum. Bu durum on yedi yaşına geldiğimde ve içimde karşı cinse karşı belirsiz bir özlem uyandığında değişti.

Bunu hatırlamak, burada yattığım ve bir yere kıpırdayamadığım bu zamanda beni rahatsız ediyor, hem de gece gündüz.

Birinci sınıf da olsa insanın isteği dışında iki kişilik odalarda kaldığı bu hastanede başınızı dinlemek pek kolay bir iş değil. Burada anlamlı bir şeyler okuyamıyorum. Hastabakıcıların, devamlı ateş ölçmelerin, ilaç içmelerin, başkaca anlamlı sevinçlerin azlığının, o kötü yemekleri beklemelerin, yabancı ziyaretçilerin konuşmalarına az ya da çok gönülsüz kulak kabartmaların yol açtığı süreğen rahatsızlıklar burada geçen günleri sımsıkı bir korsenin içine tıkıştırıp pıkıştırıyor. Işığı erken söndürüyoruz. Tıpkı Şehrazat gibi hayatının giderek daha özel ayrıntılarını anlatıyorum; buna karşın Bayan Hirte'nin, yani yatak komşumun anlatacak sırları yok anlaşılan. Yaşlı bir bakireden ne heyecan verici bir aşk hayatı ne de gerçek bir skandal anlat-

ması beklenir zaten. Heidelberg'deki kadın kliniğinde rahmi alındığı için yatıyor. Kendisinin iddiasına göre söz konusu olan yalnızca bir miyommuş, iyi huylu bir tümörden başka bir şey değilmiş, ama sorun yaratmışmış. Bence kanser.

Pavel iyi ki fotoğraf albümlerini getirdi bana. Sık sık bakıyorum onlara, kitap okumanın yerini alabilecek gerçek bir seçenek. Hatta zaman zaman komşuma bazı fotoğrafları gösteriyorum. Elli sekiz yaşı ve mavimtrak boyalı saçlarıyla benimle tam bir karışıklık içinde. Kendisinden daha da yaşlı bir kadından başka hemen hiç ziyaretçisi gelmiyor, o kadın da köpeğinden ve bazı hastane deneyimlerinden başka bir şeyden söz etmiyor. Pavel yatağımın kenarında oturduğunda Bayan Hirte onu hiç de azımsanmayacak bir ilgiyle inceliyor; biz fısıldaşarak sohbet ederken Bayan Hirte uyuyormuş gibi yapıyor, ama tıpkı benim onun ziyaretçileriyle konuştuklarına kulak kabartışım gibi onun da bizim konuştuklarımıza kulak kabarttığına eminim.

Bu arada komşum, ben daha on iki yaşındayken alınma vurulan katil damgasını öğrendi. Bu hikâyeyi dinlerken büyük bir merak duyduğu açıkça belliydi.

Tanımadığım bu kadına, benim için bir tür tedavi yerine geçtiği için hayatımı anlatıyor olmalıyım; üstelik bu tedavi o ünlü kanepenin tersine bedavaya geliyor. Her neyse, belki de bir daha asla görmeyeceğim yabancı bir kadına, hastane odamızın loş alacası içinde, yaşadıklarımı günah çıkarırcasına anlatmanın bana yardımcı olduğunu fark ettim.

Onunla senli-benli olmayı çok isterdim, ama ondan daha genç olduğum için bunu önermek bana düşmezdi. Bir başlangıç olsun diye, bana Hella diyebileceğini söyledim ona. Ama beni reddetti. Kendi sözde kız arkadaşına bile 'Bayan Römer' diyen bir kadından başka ne beklenir ki zaten?

"Eğer on yedi yaşında olsaydınız, Bayan Moormann, o zaman belki..."

Kızgınlıkla sözünü kestim: “Ama annem yaşındasınız.”

Bunu söylemekle tam üstüne basmıştım: Gözlük camlarının ardında bir şimşek çaktı. Yine de onunla iyi geçiniyoruz. Ağrılara canla başla katlanan bu kadının rahmini kaybetmiş olmasına üzülmeye bana ilginç geliyor. Sonuçta bu yaşta alınan bir organ, guatr kadar gereksiz bir şey demektir.

Bazen –komşum tuvalete gittiğinde– başucundaki komodindeki ve dolabındaki *wir ziviri* karıştırıyorum. Sağlık kartesindeki kayıtlardan doğum tarihini, medeni halini (bekâr) ve önadını (Rosemarie) öğrenebildim, ama ne özel mektuplar var, ne de fotoğraflar. Bana söylediğine göre mücevherlerini ve parasını emanete vermiş. Daha büyük değerli eşyaları odada sahipsiz bırakmak hiç de akıllıca değil. Gerçi yoksul biri değil, yoksa birinci sınıfta yatamazdı. Kullandığı parfüm, gecelikleri ve sabahlığı da pahalı ve marka şeyler.

Kısa bir süre önce, daha çok gençken nasıl çiftte yaşam sürdürdüğümü anlattım ona. Karanlıkta görmüyordum, ama yüzünü buruşturmuş olduğundan kuşukum yok.

Kendilerini benden daha kötü hisseden erkekleri seviyordum. Gerçi uygunsuz maceralarım, öğretmenlerim ve sınıf arkadaşlarımdan gizli kalıyor, ailem bunları öğreniyor ve şok geçiriyordu. Herhalde o dönemde babamın kalbini kırmışımdır. O masum, sarışın çocuğu, kendisinin görmek bile istemeyeceği çarpık çurpuk birileriyle birlikte oluyordu. İşin kötüsü bu durum, buluşa erdiğimde de değişmedi. Eskiden, daha sonra yeniden dikmek için bebeklerimin bacaklarını nasıl koparıyor idiysem, şimdi de iyileştirmek için hastalıklı erkek ruhları arıyordum. Başkalarının sorunlarını çözümlemek için yeterince güçlü oluşum kendi sorunlarımın üstesinden gelmeme yardımcı oluyordu.

Çocukluk fotoğraflarımda son derece uyanık, hat-

ta muzip bir yüzüm var. Kahverengi gözlerim her şeyi bütün ayrıntısıyla kaydediyordu. Gözlerimden bir şeyler okumaya çalışıyorum – daha o zamanlar gözlerimden, okşayarak ve sevgi göstererek başkalarının sevgisini kazanmaya çalıştığım belli oluyor muydu acaba? Normal olarak küçük çocuklara yönelik olan, ama bahçeyle uğraşırken, yemek pişirirken ve temizlik yaparken de yaşanan bu kadınca ihtiyaç özellikle erkek kurbanlar seçiyordu kendine. Annemle babam o yaşlarda çocuk bakıcılığı yaptırmalı ya da bana bir at satın almalıydılar. Ama bunu yapmak yerine karnelerimi çerçeveletip duvarlara astılar.

Başlangıçta dışlanmışların, hastaların ve nevrotiklerin beni mıknaş gibi kendilerine çektiklerinin farkında değildim. Daha lise öğrencisiyken eroin bağımlısı olan ve tarafımdan kurtarılmak isteyen bir erkek arkadaşım vardı. O dönemlerde kilolarca çikolata yiyor, ağlamaklı sevgilimle geceler boyunca konuşuyor ve annemle babamdan para, sigara ve alkol çalıyordum. Eğer erkek arkadaşım hapse girmemiş olsaydı, bugün bile hâlâ onun uyuşturucudan kurtulması için çabalıyor olurdu. Çünkü o zamanlar köpek gibi sadık biriydim.

Bir sonraki, işsiz bir denizciydi. Doğaldır ki koleksiyonumda depresif, kronik hasta, intihara kalkışmış ama kurtarılmış ve göğsünde akbaba dövmesi bulunan serbest bırakılmış tutuklu gibi tipler de eksik değildi.

Eczacılık mesleğim koleksiyonumu daha da zenginleştirdi: Bütün yönetmeliklere rağmen ağrı çeken ve gece ilaç alma ihtiyacı duyan birine kapıyı aralamakla kalmadım, ardına kadar açtım.

Bütün bu trajedilerde oynadığım rolü kökünden halletmek için, birçok kereler tedaviye başladım, ama her keresinde yarım bıraktım. Korumam altına aldıklarımın iyileştirilmeleri bütün zamanımı alıyordu. Terapistler olmadan da, dışarıdan son derece uslu görünen bendenizin, toplum yaşamının dışında olan

her şey tarafından mıknatıs gibi çekildiğini çok iyi biliyordum.

İçimdeki bu uçurumdan korkuyordum; bazen düşümde sevgililerimden birinin beni öldürdüğünü görürdüm; hiç çocuk doğurmadan ölmek. Sonra bir değersizlik duygusuyla uyanırdım, çünkü anne olmadan yaşamak benim için boşuna yaşamak demektir. Sahip olduğum bütün zekâ ve becerinin yanı sıra, yaratıcı tarafımın da bir o kadar önemli olduğunu hiç aklımdan çıkarmadım. En azından hayatımda bir kez evrenle 'bir' olmanın ve doğurmanın ne demek olduğunu öğrenmek istiyordum. Bir çocuğun anlamı büyüktü benim için: insanın kendi ölçütlerine göre biçimlenebileceği, istediği şeyi öğretebileceği, canının istediği gibi sevip koruyabileceği küçük bir yaratık. Hiçbir şeyi eksik olmamalıydı, ne sevgi ne de saç tokası. Doğru dürüst bir mesleği ve sağlam bir geliri olan, iyi bir aileden gelen zeki bir babası olacaktı. O zamanki sevgililerim bu amaç için hiç de uygun değillerdi.

Bayan Hirte horluyordu.

Ingrid Noll

ZEHİR DOLABI

Heidelberg Kadınlar Kliniği'nde yatmakta olan *Hella Moormann*,oda arkadaşı *Rosemarie*'ye yaşamının en gizemli serüvenlerini anlatmaya başlar. *Hella*'nın hastaneye yattığı güne değin süren sıradan yaşamının ayrıntılarında saklı kalmış tuhaf cinayetlerin, karmaşık aşkların öyküsüdür anlattığı. Yaralı yürekleri, hasta ruhları benimseyen, onların kurtarıcısı olmayı görev bilen bir kadındır *Hella*. Kendinden genç olan erkek arkadaşı *Levin*, *Hella*'yı bir sığınak ve paraca kendisine destek olacak bir kaynak olarak görmektedir. *Levin*'in oldukça varlıklı olan büyükbabası, evlenmeleri koşuluyla mirasını *Hella*'ya bırakacağını açıklayınca işler değişir. *Levin* ile *Hella*, bu inanılmaz gelişme karşısında korkunç bir plan hazırlarlar. 'Polisiye roman' türünde Almanya'nın en usta yazarlarından biri olarak tanınan, her kitabı aylarca çok satanlar listesinden düşmeyen *Ingrid Noll*, sıradan gündelik yaşamı farklı bir pencere açarken küçük ayrıntıların ardında saklı kötücüllüğü ve çılgınlığı da anlatımına ustaca katıyor.

Kapaktaki resim: GEORGE SIMHONI

ISBN 975-07-0173-9

9 789750 701733

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR